Број 179. У Новом Саду у петак 19. августа (1. септембра) 1911. Година XLVI

»Застава« излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаљу на један месец 2 кр. 70 пот. за четврт године 8 круна Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 25 п. за четврт године 9 кр. 75 пот. — За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Ванредним бројевима од петка цена је: На пола године 2 круне, на целу годину 4 кр. За стране земље годишње 6 круна 50 потура.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 потура од вакес врсте оваких ситних слова

Уредништво »Заставе« је у кући г. Јована Т Чавића. — Администрација »Заставе« налази, се у кући, где је Милетићева штампарија у главној улици бр 20.

Дописи шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији »Заставе«.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура

Чек-конто 12008.

Шта се то збива данас код нас?

Данас је код нас наступило такво стање, да многи не могу никако да разуму: шта се то управо збива. Не виде: шта хоће управо поједине странке, куда иду и ко их води невидовном руком. Још мање виде: на шта ће све то изаћи. Зато је потребно, да с тим дођемо на чисто.

Лане, у очи састанка нашег народног црквеног сабора, говорио је Јаша Томић на збору у Руми у овој ствари. Он је истакао, да данашња влада и у Угарској и у Хрватској и Славонији не могу лако да се одрже, јер немају народну већину. Зато траже савезника, који би им помогао. А савезник свију слабих влада био је увек клерикализам.

Клерикализам је био увек необично јак противник, а нарочито онда, кад су га владе помагале. Али клерикализам није био јак по снази начела својих и не по броју присталица својих, него што клерикализам није никада бирао средства. Служио се најгаднијим оружјем, и био увек готов да учини све. Они, који се сувише хвале тиме да служе богу, били су увек готови да спрегну с ђаволом, само ако се тицало тога, да дођу на власт или да се одрже на власти. Ово је историјска истина.

Као што слабе владе воле да прежу у своја кола клерикализам, тако и клерикали воле да прежу у своја кола све странке, које су слабе, а желе да дођу на власт.

Код нас Срба није било до сад могуће створити јаку клерикалну странку. Зато су налазили људе других странака да им служе. Патријарх Бранковић био је у томе необично вешт Видео је, како се дави либерална странка, па јој је пружио руку, да је помогне. Али, разуме се, тражио је да они због тога служе и клерикализму. Патријарх Бранковић умео је да придобије за себе и клерикализам и самосталну странку. Па је постигао и то, да је сјединио и удружио либерале и самосталце, који су се дотле мрзили и исмевали. Он није могао трпети у своја кола две странке, које се гризу. Па је придобио и демократе, да трчкају уз руду.

Све је то патријарх Бранковић учинио веома вешто. И сваком је свом савезнику умео да докаже, како ће му скоро пасти у крило велике политичке и друге користи. Но то све није било довољно да скрши радикалну странку.

Клерикализам у нас могао је највећма и најбоље да се развија на земљишту народне црквене автономије. С тога је поља најлакше могао да одгурне народ у крај и да завлада и на другим пољима. У глави клерикала поникла је она мисао о шугавој автономији. Шта ће нам бајаги то? Ето нам шира поља. Ено нам велике европске политике и т. д. Но на тај провидљиви мамак клерикални нису хтели да наиђу радикали. Али су самосталци наишли. Они су певали сваки дан песму, како су радикали постали клерикали, јер се радикали баве бајаги само црквено автономним стварима и т. д. Но радикали су се само смешкали на ту провидну замку и нису хтели да оставе ни автономно поље клерикалима.

Кад није ишло лепо, онда је дошло ружно. Онда је дошао план, да влада изашље баш у очи нашег српског народног црквеног сабора истрагу, која ће прегледати наше народне црквене фондове, и пре но што је та истрага испослана, почеше да говоре о п оневерама. Разуме се, да су сви помоћници клерикала, и либерали и самосталци и алмажани и демократе, једном речи сви клерикални подрепаши ударили у вику, у сумњичења и клевету. Но све то није било у стању да изврне истину. Народ се био за часак збунио, после је увидео истину, и он се јаче згадио на клеветнике. Из оне хајке изашла је радикална странка само још светлија.

Но ово је био само први чин оне страховите жалосне игре, која се спрема. Пошло се даље. Прави власници и клерикали нису још никоме казали хвала. Напротив: Изиграли су и очерупали су свакога, ко им је икад у веку помогао, а највећма су упропастили оне, који су им били савезници. И сад је дошло то на ред.

Гроф Куен Хедервари, чим је дошао на владу, он је једним покретом бацио хамове на врат самосталским вођама и упрегао их. Бајаги, склопљен је с њима савез. А цел му је била, да их прво обрука, па онда или да их утопи у своју странку, или да их уништи. А могло се предвидети да ће утопити у своју странку само један део, а оне друге, које он неће или који с њим неће, почеће гонити и кршити их.

Бан Томашић је за мало времена јасно показао прави смер. Почео је да гради јединствену владину странку, а није хтео да у тој странци буде савез разних странака. Неће да трпи полутане, ни онакве, који га само ноћу, у потаји помажу, а дању су народњаци и опозиција. Тражи странку, која ће и јавно, на беломе дану, да савије пред њим шију.

Исто то, на чему раде Томашић и Куен, раде и њихови помагачи клерикали. И они неће више полутане, који им само ноћу помажу, а иначе се цифрају пред народом, да су његови.

Наш клерикализам је почео отворено да се прогурује напред. Познато је, да Куен није хтео Полита за посланика уздинског среза, иако му се Полит наметао. Он је хтео Стеву В. Поповића, који не мари да се прави друкчији но што је, и који се научио да седи на меканој владиној столици, а и не намигује више на тврду народну столицу.

То се сад спровађа и даље. Клерикализам је отворено почео да диже главу. Он неће више да истурује напред покорне људе других странака. Неће да трпи више клерикалан рад по туђом, либералном, самосталном и демократском фирмом. Клерикализам хоће да истиче своје људе, своју фирму, хоће да му сваки отворено служи. Таква је сад заповест.

Оно, што је данас избило у Матици Српској, било је многима раније познато.

ПОДЛИСТАК.

Никола К. Јерковић (Загреб):

РОДОЉУБИВИ ПАБИРЦИ.

(Наставак).

Срби светитељи. — Српски манастири.

Између осталих Срба светитеља падају (славе се:)

Јануара

14. Св. Сава, први архиепископ и просветитељ српски.

Фебруара

13. Симеон Мироточиви (Стефан Немања вел. жупан српски.)

Априла

29. Василије Острошки, митрополит херцеговачки (слава у Црној Гори):

Маја

20. Стеван Пиперски, (слава у Црној Гори):

22. Јован Владимир кнез српски (Зетски).

Јуна

15. Српски цар Лазар (Видов-дан) мученик косовски.

Јула

7. Великомученица Недеља Српкиња.

30. Мајка Анђелина, деспотица српска.

Августа

30. Сабор српских просветитеља и учитеља.

Септембра

24. Симеон (Стеван Првовјенчани, краљ српски).

Октобра

4. Стеван Штиљановић, деспот. српски.

9. Стеван Нови (Бранковић, муж мајке Анђелине) деспот. српски.

18 Петар I. Цетињски (Петровић Његош) митроп. црногорски.

30. Стеван Милутин, краљ српски.

Новембар

11. Стеван Дечански, краљ српски.

Децембра

2. Урош, цар српски.

10. Јован деспот српски (син Мајке Анђелине).

*

Милош Обилић одговара „латинској господи“ овако:

„Да ви знате наше манастире,
Наших славних цара задужбине,
Какови су и колики ли су!
Да видите лавру Студеничку
Не далеко од Новог Пазара,
Да видите Ђурђеве Ступове
Код Дежеве старијех дворова,
Задужбине цара Симеуна;
Да видите чудо невиђено,
Б'јел Вилиндар усред горе Свете,
Задужбину Саве светитеља
И његова оца Симеуна;
Да видите Жичу код Мораве
И код Ибра више Карановца;
Сопоћане Рашки на извору,
Задужбине светога Стевана
Српског краља првовјенчаногa;
Да видите Папраћу велику
Ваш' Зворника Сврчи на извору
Под високом гором Бороговом,
Задужбину Вукана жупана;
Да видите високе Дечане
Код Приврена града бијелога,
Задужбину краља Дечанскога;
Да видите Рачу пребијелу
Код Сокола украј воде Дрине;
Да видите лијепу Троношу,
Код Лозице на р'јеци Троноши,
Задужбину браће Југовића;
Да видите славну Раваницу
У Ресави ниже Параћина
На студеној р'јеци Раваници,
Задужбину нашег господара,
Господара славног кнез Лазара;
И остале Српске манастире,
Да видите, пак да се дивите,
Какови су и колики ли су!*)

*

Србине, уздај се само у се!

Војислав Ј Илић пева:

Дужност је Србина сваког
да своме народу служи,
Па живот устреба л' само —
и живот нека пружи!

*

Год. 1889. пева Љубомир П. Ненадовић у песми Глас из прошлости:

За будућност општу српску,
Нек се брине Србин сваки.

*

*) Вук, П.

То је данас доказано. Но оставили су нек иде како иде, док им не затреба. Сад им је затребало. И сад је изашла брука. Куеновштина и клерикализам ударише по својим савезницима, управо сад тек мисле да ударе. Сад ће употребити ову прилику, не да рашчисте код Матице, него да ту ствар употребе у политичке цели клерикализма. И то је оно, што је ружно. Клерикализам се спрема да се захвали својим савезницима. Ко не види све ово, тај уопште нема очију за политичке прилике. И сад је питање: Шта ће изаћи из свега овога?

Изаћи ће то, да ће клерикализам хватати за уши све оне, који су слаби, и увлачити их у свој табор. А они, који су му служили у незнању, лакомислено и сви други, покушаће да му се одупру.

У нас ће доћи ускоро до пречишћавања са клерикализмом и са куеновштином. У питању су највећи народни интереси, и ми смо уверени, да ће из те борбе изаћи народна ствар победоносна. Противник је опасан, али народ мора да буде јак.

Проневера у Матици Српској.

Брат притвореног књиговође Матице Српске, Стеван Марковић, трговац из Ниша, који се бавио ово дана у Новом Саду, дао је београдском „Новом Времену“ изјаву. Разуме се, брани свога брата Аркадија. Протестује против тога, што досадањи управни одбор води целу ствар, јер су интереси тога одбора да води целу ствар у своју корист.

У тој изјави износи С. Марковић једну ствар, о којој се толико говори. А то је, како је још пре 2 године дана откривена проневера у Матици Српској, да је та проневера забашурена, и да ни после тога нису савесно и тачно прегледане књиге и рачуни У овој ствари суд је преслушао сведоке, и са свију страна се потврђује вест, како је истина, да је откривена проневера у Матици још пре 2 године, па је забашурена и остало је све по старом. Дабогме, да је благајник Матице Српске попунио оних 10 хиљада круна Али је лако могао попунити, јер су га оставили на месту, без јаке контроле, па је могао узети и сто хиљада Матичиног новца, да оданде попуни 10 хиљада.

Стева Марковић износи у „Новом Времену“ целу ствар овако:

„Тај се пак фалсификат у томе састоји: Моме брату Аркадији пре две године није се слагала свота од 10.000 круна са благајниковим пописом. Благајник је на то одговорио, да је ту своту уложио код трговачког удружења. Председник Матице г. Тона Хаџић, па чланови управе г. г. Љуба Стефановић председник Централног Кредитног Завода и Лаза Милошев управник истог завода, ту су ствар испитали, када је благајник Манојловић признао, да је тај новац код њега. Ту је своту Манојловић одмах са каматама попунио, и ствар је легла. Чланови комисије нису чинили никакве даље кораке.

Сад, што председник и два члана комисије у своје време, дакле, пре две године, не хтедоше противу благајника никакве кораке чинити и ову ствар не пријавише управном одбору, не може теретити Аркадију споразумно учињени исправак у књигама. То је дакле то наглашавано фалсификовање књига, на основу које је управни одбор поднео пријаву суду, те је Аркадија придржао у притвору. Ово што наведох потврдили су горњи чланови комисије пред истражним судом...“

Ми доносимо ово саопштење, не зато што је од С. Марковића, него што се то слаже са другим вестима. Само што друге вести додају, да је у тој ствари Аркадиј Марковић био у договору са благајником Матице Српске. — Истрага ће то без сумње рашчистити.

* * *

У Новом Саду се свуда стално говори, цврчуљу већ и врапци на крову, да је већ до сад утврђено прегледом књига, да је Матица оштећена не са 420 хиљада круна, него са преко једним милионом круна.

Зашто управни одбор Матице ћути и неће да даде извештаја. То је заиста сумњиво.

* * *

Управни одбор Матице Српске до сад се највише уздао на свога члана Геду Дунђерског. Дунђерски је у прво време говорио о томе, да ће са своје стране много помоћи да се штета попуни. Но сад му чланови управе пишу и пишу, али не добијају никаква одговора. Сигурно зато, што се штета показала много већа, но што су у први мах мислили.

Сад хоће да свале сву одговорност на скупштину Матице Српске, односно траже да попуни цео народ. Зато „Браник“ доказује, да је скупштина одговорна, јер је она главна. Видимо како је главна, кад неће ни да је сазивају.

Политички преглед.

Политички положај у Будимпешти.

Куенове наде су се расплинуле. Кошутова је странка изрекла, да ће продужити борбу против законских предлога о војсци до крајности, а то значи, да ће водити опструкцију и даље. Уједно је Кошутова странка изрекла, да неће дозволити, да се уздрма слога међу опозиционим странкама (То је буквица Ленђелу и његовим друговима, који су за љубав Куену хтели да изазову раздор у редовима опозиције). Кошутова странка жели, да се уведе опште и једнако бирачко право пре него што се усвоје законски предлози о војсци (То жели и Јустова странка) Кошутова странка очекује, да ће се општим бирачким правом успешније заштитити мађарски народни интереси, а и у будуће неће дозволити, да се уваже законски предлози о војсци, ако се не уваже мађарски захтеви у погледу војске. Поговара се, да су се вође Кошутове странке приближили Јусту и у погледу тајног гласања. После оваке одлуке Кошутове странке пропале су Куенове наде. Владиновци увиђају, да се Куен не може одржати, па се распитују, ко ће бити његов наследник. Тиса и његови раде за себе, али кад би се њима поверила влада, било би још горе, јер су они познати као насилници. Зато се очекује, да ће Куена наследити онај, који ће моћи спровести опште бирачко право, а Куенова очна болест толико је већ напредовала, да неће још дуго моћи да остане у звању. Опозиција ће и даље водити техничку опструкцију, али ће дозволити, да се чешће чују и говори против законских предлога о војсци. Куен према томе није успео, да у току лета спроведе законске предлоге о војсци, а он је то у Бечу обећао. Због тога су у Бечу незадовољни, те аустријски министар-председник барон Гауч долази у Будимпешту, да види, како стоје у ствари и да се увери, хоће ли се на јесен моћи у аустријском царевинском већу да узму у расправу законски предлози о војсци. Куен ће пак за десет дана морати ићи краљу, да га извести о своме неуспеху, а нарочито да му није испало за руком да поцепа опозицију. Онда ће се решити и судбина његове владавине.

Угарски сабор.

У јучерашњој седници угарског сабора говорио је владиновац Геза Антал, који је из разних говора опозиционих вођа вадио изјаве против опструкције. Због тога је у сабору била велика ларма, али на крају се опозиција слатко насмејала, јер Анталова је мука била узалудна Канут Микошевић, сенћански посланик, изјавио је, да неће положити свој посланички мандат, мада су га Сенћани позвали да одступи. Он ће своја обећања испунити. Хајде, видећемо и то. Јуст је одговорио Анталу и доказао, да није верно изнео његову изјаву, и да он није никад осудио опструкцију, него

Орган Савеза Српских Земљорадничких Задруга. Српског Привредног Друштва и Главне Привредне Задруге — „Привредник“ —, носи на челу сваког листа ове речи:

„Ми знамо, да се прилике српскога народа могу поправити само непрекидним и истрајним радом. Зато се и не уздамо ни у кога, него смо готови и одлучни да свршавамо све своје послове сами“.

*

Змај Јован Јовановић пева:

Дижите школе,
Деца вас моле!
„Скини ми, бабо, с чела облаке,
Не дај ме бабо у просијаке!
Не штеди, бабо, рад добра мога,
Смилуј се, бабо, тако ти бога!
Јер биће дана, ал' не ће среће,
И биће људи, ал' Срба не ће!
Помози, бабо, помоћ' ћу и ја,
Да српско име јоште просија!
Дижите школе,
Деца вас моле!

*

Срби других вера.

Петар Петровић Његош пева у Лажном цару Шћепану малом (дјејство четврто):

Ми смо Срби народ најсрећнији:
Сваки Србин, који се превјери,
Просто вјеру што загрли другу,
Но му просто не било пред богом,
Што оцрни образ пред свијетом,
Та се звати Србином не хоће;
Ово ти је Србе искобило,
Робовима туђим учинило.

*

Дубровачки каноник дум Иван Стојановић говорио је:

„Србин сам по поријеклу и по чувству, католичка ми црква то не брани, јер је она универзална, крћанство ме учи, да љубим ближњега; па ко ми је ближи од српскога народа? Звало би се не бити крћанином, кад би се вјере ради од свога народа одбио и његовим непријатељем постао“.

*

Србија. — Црна Гора.

Год. 1804. Доситеј Обрадовић пева у песми на устанак Србијанаца:

Устани, Србијо, мати наша мила!
И постани опет, што си прије била!
Српска теби вапију искрена чеда,
Која храбро војују за тебе сада.
Устани, Србијо,
Давно си заспала,
У мраку лежала,
Сада се пробуди
И Србље узбуди!

*

1848. год. у Паризу пева Љубомир П. Ненадовић:

Ти си лепша од целога света,
Из тебе ми само сунце сија,
Цветаш лепше од самога цвета,
Име ти је поносно — Србија.

У Неапољу 1851. год. пева Љубомир П. Ненадовић:

Србин верно брани слободу и славу,
Српска круна само за српску је главу.
Док Србина једног у животу траје,
Србија се дотле ником не предаје.

*

Бранко Радичевић пева у Путу:

„Црна Горо, поносито стење,
Круне српске ти драго камење...“

Љубомир П. Ненадовић пева:

„Црна Горо света, зоро нашег дана!
Царевино српска без турског фермана“!

*

Слога, забавник за 1862. годину, који је у Новом Саду издао и уредио Емил Чакра, носи овај епитаф:

Све крију облаци
Ништа видет' није,
Само Црна Гора
У свјетлости сије.
Там ће пући зора,
Виде јој се траци. *)

*

Јаков Игњатовић 1862. пише Црногорство (Словенка, 1862.) — где вели:

Црногорство је есенција
Српства, „чисто србство“,
Црногорац је „камен Српства“

---

*) Јован Скерлић: Омладина и њена књижевност (Београд 1906) стр. 232/3

је сматрао оправданим оружјем против бечких захтева.

Кратке политичке вести.

— Један енглески лист јавља, да ће Француска уступити Немачкој у Конгу тако земљиште, које ће њен посед подели ти у два дела, али би се Немачка морала обвезати, да у случају потребе пропусти француску војску преко свога земљишта.

— После избора председника португалске републике предала је привремена влада оставку. Нову владу саставиће Брито Кавачо.

— Кинеска влада добила је уверење од руске владе, да ће се ускоро повући руска војска из Манцурије.

— Између Русије и Енглеске постигнут је потпун споразум и у погледу Јужне Перзије.

— Руска влада разрешила је немачко друштво у Москви, које пост ји већ 93 године а има 600 чланова. Разлог је хазардно картање у клубу, али мисли се, да је прави разлог политика.

— Немачки посланик у Цариграду предао је турском султану орден Црног Орла. Ово се сматра као знак искреног пријатељства између Немачке и Турске.

— Италија тражи, да јој се даду одрешене руке у Триполису као одштета за то што ће Француска добити Мароко.

Прибићевић путује!

Ових дана имали смо ми у Плашком срећу да видимо „великог“ Светозара. Он путује у свој котар, па онда кроз читаву Лику, да обави своју „каноничку“ визитацију. Овде му се догодио малер, па га нико од његове самосталије не дочека, ради чега се страшно једио. Истом доцније дошли су му се поклонити његови трабанти прота Стеван Косановић, „трговац“ Данило Мандић и његов брат, опет „трговац“ и то све. Омладинце је по сокаку ловио, али му ниједан не дође да чује његову „мудру теорију о „једном народу са две индивидуалности“! А није се само он једио, него и ти његови трабанти, који би ради да воде коло у Плашком. А да је то ко, ми не бисмо ни жалили.

Али то су вам мајчини Срби, Срби на језику, јер право Српство за њих не постоји већ и сто га, што их њихов Светозар са којекаквим лудим теоријама шопа, које ни он сам не разуме. Особито прота и Данило Мандић су врло интересантни Мандић је протин неки даљи рођак, коме он повјери и своје службене ствари, за које само он (прото) смије да знаде, а које онда Мандић у „Србобран“ лиферује. Какви су они Срби нека покаже примјер. Године 1908. путовао је кор богословца из Карловаца, а чист приход од путовања био је намењен за кореничку и скопљанску гимназију. И у Плашком су давали забаву, али не дођоше прото ни Мандић зато, што им богословци не учинише поклоненије. Они обећаше послати 10 круна у речену циљ, али до данас нигде не читасмо, да је који од њих ма и један филир дао за то. А зна се и зашто не дадоше. Прота Косановић има много фамилије, па му је било много платити улазницу. Та њему не би сви ковачи модрушко-речке жупаније наковали новаца. Поред свега тога, што му је жена повереница свих могућих осигуравајућих друштава и што је зимус имала велику продају вина, опет је мало новаца, а прота се не стиди пред скупштином читаонице казати, да је њему много плаћати 2 круне чланарине, већ он хоће да плаћа 1 круну! Он то говори, који је председник читаонице, црквене опћине, општински већник, и бог зна шта све није; он, који неће крстити ниједног сиромашног детета, него га шаље капелану; а кад кум плати дволитру вина, онда прота иде крстити То је човјек, који би прије био способан по обиму свога гласа да изображава једну чету војника, а не да се онако по цркви дере, да се просто свијет мора да зграђа. Њему је свеједно, била црква, била штала, он ништа не вјерује. — Такав ето хоће да га други зову Србином и да води главну ријеч у друштву. Дакако, какав је ко, с такима се и дружи! Пријатељ му је Данило Мандић, човјек добро познат

Да су то барем искрени самосталци, не би човјек ништа ни казао. О Мандићу да и не говоримо, јер он је неурачунљив, али прота, откуд се он прћи и кочи! Пролетос заљубио Светозар да ће се у Плашком одаслати епископу Грујићу повјереница, а он брже напише томе истом проти једно скроз повјерљиво писамце, у ком га заклиње, да то под сваку мјеру спречи.

Али да! Прота не би био онај прави прота Косановић — повинутог носа и козје браде, кад би он што оћутао. Он лијепо прочита то Светозарово писмо пред свима свештеницама и још добро нагрди овог „умног“ вођу Светозара. Ето, колико је искрен самосталац и колико се човјек може у њега поуздати Али то је баш добро! Треба Прибићевић да види с ким има посла, па му се више неће рачити да пише људима таковог калибра. Мандићу Прибићевић није дакако писао зато, јер до њега ништа не држи. Он је за Светозара „Ландпоморанца!“

Прибићевић се јако зловољан отпутио даље, а његове подрепине — прота и Мандић — сад се страшно ждеру, што нико од интелигенције не би на дочеку. Сад су им сви кукавице и мункачи, а они су само Срби и јунаци! Сервус друштво! Но нека мало још причекају, па ћемо видјети, како ће им осванути црни петак и дан избора народног посланика; онда ће се провести као нико њихов, само у опће ако буду смјели да кандидују свог „прокушаног борца“ Медаковића!

Гост.

Вести из места и са стране.

Проневера у Матици Српској.

Читамо у пештанским листовима, да се судска истрага против благајника Матице Српке, Лазе Манојловића приближује крају. Манојловић је признао, да је већ пре више година заложио код Мађарске Опште Кредитне Банке Матичине вредносне папире од 200 хиљада круна. То значи, да управни одбор Матице Српске већ више година није прегледао куверт, у коме су требали да буду вредносни папири. Суд је наредио, да се заплене вредносни папири, који се налазе код горње банке, о чему је управа ових дана извештена.

Ослобођење невино осумњичене.

Пишу нам из Варјаша: Дана 24. јуна (7. јула) т. г. баш на Ивањ-дан, умро је овде млади газда Миша Милованов у 34. години живота. Исти је врло одан био алкохолу, не пијући тако рећи ништа друго, до ракију; па је у пијаном стању много пута кидисао на матер и на жену и то већином онда, када му нису хтеле новаца дати, да онако већ тотално пијан и даље иде и троши, чинећи у таквим приликама чуда, да су морале комшије долазити и правити реда; — тако да нису већ знале сироте жене, шта да почну с њим; хтеле су га због тога, уз помоћ најближих родова и пријатеља лане под туторство ставити, да не прохарчи лепо имање у вредности преко 100.000 круна, које му је иза пре 4—5 година умрлог оца Милоша Милованова, једног од најтрезвенијих и најугледнијих газда — преостало, али нису могле успети, јер ни суд молбе није уважио. Услед те њихове домаће распре и немира, нашло се пријатеља (!!) који су — како су чули да је умро, анонимно пријавили државном одветништву у Темишвару, да је он отрован и то шта мислите од кога? Од матере и жене. Наравно, државно одветништво је одмах изаслало комисију, која га је обдуцирала и од његове утробе понела све, шта јој је било потребно, у неким стакладима, ради хемијског истраживања и констатовања, да ли је заиста отрован или не. Испитани су многи сведоци, мати и жена, који су сви једнодушно исказали, да је пре недељу дана дошао трештен пијан кући и одмах легао у кревет, где му је после кратког времена јако позлило и из њега поче куљати дим, јер се ракија у њему упалила. Призван је и лечник, који је ординирао против алкохолизма после је доведен и из суседног Перјамоша лечник који је исто тако као и наш ординирао против упаљеног алкохола, чега су се оне и држале и тако га лечиле; али он у петак 24. јуна (7. јула) умре. Сада је стигло решење од држ. одветништва односно од криминалног суда, којим се обуставља поступак против њих, јер је констатовано, како није отрован и да му у телу није било ни трага каквог отрова, него је умро услед прекомерне употребе алкохола, који му је утробу изгорео, те му је смрт ускорила услед придошлог запаљења плућа. И тако су сада они, који су подло и нитковски пријаву учинили, остали гадни клеветници, а мати и жена, чија је савест и осим тога била чиста и мирна и пред светом, за невине су проглашене. △

Како је Србима у Босни?

Из Жепча у Босни јављају, да је тамо одржан збор некакве хришћанске социјалистичке странке, на којем је био српски поп Никола Николајевић поред католичког попа и котарског предстојника Фоста. Изасланик хришћанске социјалистичке странке, неки Андрић, дражио је Хрвате против Срба, које он не признаје. По жељи народној узео је реч Србин трговац Филиповић, који се пре седам година доселио из Вршца, па је осудио Андрићев говор. Његов говор одобрили су присутни сељаци. Предстојник Фост одмах је распустио збор, а тај исти дан са жандарима дао затворити Филиповићеву радњу. После тога дошла је предстојнику Фосту по његовој жељи депутација ага и бегова, у којој је био и српски поп уз католичког, па је тражила, да Филиповића протера из Босне. Због тога је у народу велико огорчење, јер доиста је ужасна неправда протерати оца и хранитеља 6-ро чељади. Тако ето изгледа слобода у Босни и — пријатељство босанске владе према Србима. Шта на то кажу Хрвати, који Србима завиде на пријатељству, које им указује босанска влада!

Тридесетогодишњица учитељевања.

Пишу нам из Сентомаша: На Велику Госпојину славио је своју тридесетогодишњицу учитељ Милан Настић. Више од стотину његових ђака, све свршени људи, посетило га је том приликом. А и појмљиво је. Слављеник је једнако омиљен и код својих пријатеља и код својих непријатеља. Његов напоран и користан рад у једнакој мери цене и једни и други. Јер он, колико је савестан у школи, толико гледа да и у друштвеној борби учини своју српску дужност. Није ваљда за ових тридесет година било борбе, где он лично није учествовао. А сваком приликом је знао да очува своју част. И у највећој невољи, кад је испио најгорчију чашу, није клонуо. Дао би Бог да наш слављеник, што дуже поживи на корист српскога народа!

Избор учитеља у Павлишу.

Пишу нам из Павлиша: У понедељак 8. (21.) августа одржан је у Павлишу избор учитеља. Од три компетента са свима гласовима, осим једнога, изабран је Јован Слепчевић, учитељ у Јабуци. Надамо се, да ће нас нови учитељ у свему задовољити и као учитељ и као човек, и тиме оправдати наде скупштинара, када су га тако рећи једногласно изабрали за свога учитеља.

Читуља.

У Суботици је преминула Јулијана Бајић рођ. Кронић, супруга Павла Бајића, у 68. години живота свог. Њену смрт оплакују осим мужа, три сина (Владимир, Витомир и Петар), четири кћери, три зета (међу њима Стеван Влајковић учитељ Рићички и Цветко Ћићић, учитељ суботички), брат, сестра, снахе и многобројна унучад. Лака јој била земља и вјечнаја памјат!

Србин у Немачкој пострадао.

У општини Мустерхаузену (у Немачкој) догодио се невероватан случај. „Фосише Цајтунг“ описује тај случај овако: Српски новинар др Радојковић већ три године путује по свету као изасланик једног српског листа (Малог Журнала“ у Београду). Путује без новаца зарађујући хлеб својим ручним радом. Ових дана ишао је после подне према Мустерхаузену. Уморан легао је у јарак поред друма да се одмори С њиме су била и његова два пса, који су га пратили на путу. Туда је на колима прошао пијани кочијаш неког Сенфта, надзорника добара. Кочијаш је био на железничкој станици да дочека Сенфта Кад је овај приспео, рекао му је кочијаш, да га је на путу напао и претио револвером неки скитница, који сад лежи у јарку. Надворник Сенфт рекао је то поседнику земље, Шулцу, који је био власник кола. Шулц се онда баш забављао са својим гостима, једним циришким трговцем и магдебуршким ђаком, а били су већ прилично напити. Кад су то чули, онако надерани зграбе, револвере, па са надзорником Сенфтом на аутомобилу одоше да траже скитницу. Радојковић се већ био одморио, па је хтео са својим псима да се крене даље. Немци сиђоше са аутомобила и без оклевања убију оба велика пса. Кад је изненађена Радојковић тражио разјашњење, пијани Немци (сви четворица) опалише из револвера — услед чега се Радојковић онесвешћен сруши на земљу. Затим сви четворица оставише своју жртву и вратише се у село где су пуцањем из револвера узбунили полицију. Жандари су са пијаним Немцима изашли на друм. Радојковић је покушао да се одвуче у село, али, услед тешке ране пао је на земљу. Однесен је у болницу. Тамо је утврђено, да је тешко рањен на лицу, грудима и трбуху. Истрага се води. Радојковић је био лепо обучен, на није изгледао као скитница, али пијане Швабе хтедоше да покажу своје јунаштво. Да се ово догодило у Србији

Швабе би дигле дреку, али у просвећеној Немачкој може се и и овако шта догодити!

Кратке вести.

— Словаци у Старој Пазови одлучили су да оснују словачко соколско друштво. То би био први словачки соко. Осим тога основаће се словачка соколска друштва у Бољевцима, Илоку, Шиду, Бингули итд. у Срему.

— Из Сарајева јављају, да ће Петар Кочић и другови ових дана покренути лист „Отаџбину“ Радознали смо, хоће ли Кочић запливати у самосталске воде!

— Српска народна позоришна дружина стигла је у Руму, где је отпочела низ представа прошле суботе.

— Турске власти нису дозволиле, да о Вел Госпојини Срби са босанске границе пређу у Турску, где имају својих рођака, јер се боје, да би Срби изазвали буну.

— Социјалистички лист „Непсава“ јавља, да је општина Нађхеђеш (Бихарска жупанија) расписала стечај за учитеља са годишњом платом од 100 круна. Ово није вероватно Биће да је штампарска погрешка — место 1000 штампано је 100 круна!

Одговорни уредник: Мита Клицин.

Трговина.

Са житне пијаце у Будимпешти.

У трговини са готовом робом било је много понуда, али је тражња била умерена. Продано је око 42 хиљаде центи пшенице са 10—15 потура по центи јефтиније. Цене су биле: пшеници К 22·60—23·80, раж К 19·05—19·20, кукуруз К 16·90.

У трговини на рок (термин) прављени су оваки закључци: пшеница за октобар К 23·12, за април К 23·60, раж за октобар К 19·86, зоб за октобар К 17·76, кукуруз за септембар К 16·62, за мај К 16·14.

Довезено је у Будимпешту 92412 центи пшенице, 5723 центи ражи, 10783 центи јечма, 1668 центи зоби, 4751 центи кукуруза и 1181 цента брашна, а извезено је: 4000 центи пшенице, 4000 центи јечма, 3015 центи зоби, 1860 центи кукуруза, 18900 центи брашна и 2583 центи мекиња

ПРИПОСЛАНО.

Чекао сам одговор од уредништва „Браника“ на онај мали допис из Марадика, но будући га до данас дочекао нисам, то држим да ми се неће у грех уписати, ако овим путем назовем тог вајног дописника, не само лажом и клеветником најординарније врсте, него и кукавицом, који се стиди својег часног имена, те је сигурно и сам се постидео своје онако фино избачене лажи.

Нисам могао ни замислити, да је и „Браник“ такова помијара, која прима отпадине сваке врсте, па још кад се тиче једног радикала, е онда је „Браник“ сав сретан да може избацити једну такову прљавштину, у коју ни сам зацело не може веровати, али ваља кљати радикале, па ма и лажју.

Начаст му тај накит, нека се и даље њиме кити.

У своје пак време упознаћу га и са том важном личности, Жиком Вујићем, па ће се уверити, да је имао сасвим оправдана разлога да због њега избаци онако пресну лаж.

Марадик, 17. августа 19 1

Јован Чичулић
парох.

За горње одговара потписани.

—○ ЗА СВОЈУ ШПЕЦЕРАЈСКУ ТРГОВИНУ ○—
потребан ми је

КЊИГОВОЂА

који је вешт у немачкој коресподенцији. На ово место могу компетовати и трговачки помоћници који су вични једноставном књиговодству и немачкој коресподенцији. — Солер по способности. Ступање 15. септембра т. г.

Иса Ћирилов
Панчево.

1409 1—3

МОДНА МАНУФАКТУРНА
И ПАМУКА ТРГОВИНА
САВЕ ТУБИЋА
● У ШИДУ ●
потребује 2 млађа и 1 старијег помоћника.
1404 1—5

ЈЕФТИН НОВАЦ!!
од 4. до 4. ½ %
на све начине од 10—60 г. набавља на амортизацију, по врло повољним условима

Gyura Müller
1402 1—52 поседник, Инђија (Срем).

РОДИТЕЉИ И СТАРАОЦИ
који желе, да им се деца одаду на изучавање трговине и заната нека их одмах упуте на
Банкарску и мењачку радњу
Радована Милановића
Нови Сад, Лебарска улица бр. 8.
где ће под брижљивим надзором бити :: одмах намештена на ове струке. ::

ЗАПАМТИТЕ! да данас има свугде препуно господе, и адвоката и попова, и учитеља, и чиновика и писара и свега, само још трговачко-занатлијско и привредно поље није попуњено. Зато спремајте своју децу! На овим ће струкама најсрећнија бити, јер: **ко се трговином и занатом бави, тај се месом храни.**

Шиљите децу на ове струке!!! 1395 1—4

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНА И ГАЛАНТЕРИЈСКА
—○ ТРГОВИНА ○—
БРАЋЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА
—○— У РУМИ —○—
потребује **два старија помоћника** који сервирају 7—8 година а говоре подпуно немачки мађарски.
Ступити могу одмах или по споразуму.
1371 2—3

БУРАДИ И КАЦА
сваке величине, добро очуваних
казана и подрумских прибора
има на продају по умереној цени
Алекс. Адамовић
1322 2-4 НОВИ САД.

= ЗА СВОЈУ КРОЈАЧКУ РАДЊУ =
потребујем
4 старија помоћника.
Ступање одмах. Посао сталан преко целе године.
Сима Машић
1410 1—3 Нови Сад.

BOURBON
је без бојадисаног и воденог отиска
НЕ СТВАРА ПЕПО И НЕ МАСТИ,
зато је нешкодљив за пушење (Vergé Combustible). — ЦИГАР-ПАПИР као и ХИЛЗНЕ могу се добити на фабричном стоваришту у свакој главној трафици.
1651 54 100

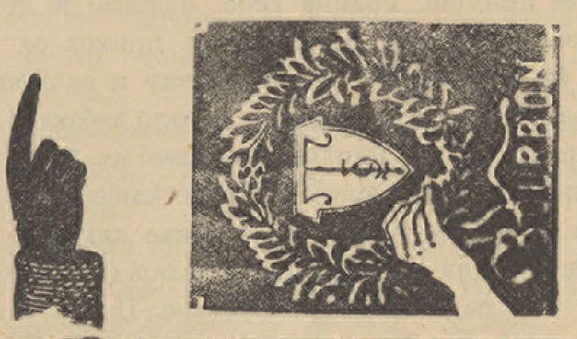

Чисте сировине!
Чисте творнице!

Само најбоље помно изабране и очишћене сировине употребљавају се за производњу САПУНА ШИХТ. Не само све справе, казани, стројеви, него и сва радна одељења држе се врло чисто, тако, да се заиста може поставити чист сапун из чисте творнице. Чистоћа и ненадмашна каквоћа САПУНА ШИХТ јесу само плод многогодишњег искуства и небројених покушаја.

За натапање рубља најбољи је пирећи екстракт **„Женска Хвала“**.

Чист сапун!
Чисто рубље!

Рубље може само онда бити чисто, а да се при прању не штети, ако се употребљује сасвим чист и непатворени сапун. Ми јамчимо са К 25.000 да је „САПУН ШИХТ“ знак „ЈЕЛЕН“ сасвим чист и без икаквих шкодљивих саставних делова. Сви успеси најновијег времена, сви знанствени и технички изуми употребљују се на добро производње тако, да „САПУН ШИХТ“ што бољи и јефтинији буде. Увек се ради на усавршавању и оплемењавању тог сапуна.

За натопљавање рубља најбољи је пирећи екстракт „Женска Хвала“.

1337 1—2

Број 5842. — 1911.

Предмет: Закуп градског земљишта.

Оглас дражбе.

Закључком градског заступства од 29. јула 1911. број 154, закључило је исто да се градско земљиште „Ледине“ налазеће се између митровачко манђелошке и митровачко-велико радиначке цесте у закуп даде

Усљед тога расписује потписано градско поглаварство јавну дражбу на дан 11. септембра 1911. и то на лицу мјеста у 10 сати пре подне, код цестарске куће на цести Митровица-Велики Радинци.

У закуп ће се издати један дио парцеле број 1749-1750|4, 1751 1764, 1767, и 1771-1773, у површини од 438 јутара 987 хв. дочим 70 јутара ужива сада војни ерар.

Дражбовати ће се најприје по 10 јутара и то тако да се установи цена за једно јутро које вриједи за даљних 9 јутара.

Након обаве дражбе у малих парцела дражбовати ће се устмено или писмено на целокупну површину и то уз следеће увјете.

а) Сваки дражбователь на 10 јутара дужан је прије започећа положити жаобину од 30 круна у готовом за 10 јутара, коју досталац мора надопунити на 10% своту досталне своте од 10 јутара

б) сваки дражбователь на целокупно земљиште мора прије започећа устмене дражбе положити жаобину од 1500 једна хиљада пет стотина круна у готовом или у вредности папирима рачунајући по бурзовној цени дана дражбе.

в) Жаобина вратиће се дражбователју тек после одобрења дражбе по градском заступству.

г) На целокупно земљиште може се дражбовати устмено или уписмено понуде.

Писмене понуде морају бити добро запечаћене и провиђене прописном жаобином, те се мора дражбователь изрично изјавити, да су му сви дражбени увјети добро познати и да на исте безувјетно пристаје.

д) Остали дражбени увјети могу се увидити код градског поглаварства почам од 3. септембра 1911. г. за време уредовних сати.

Градско поглаварство у Митровици, дне 26. августа 1911

Василић,
градски начелник.

1398 1—3

Галантеријска, плетене и кратке робе

ТРГОВИНА

Д. П. Ранисављевића

У ПАНЧЕВУ

потребује два способна помоћника. Осим српског потребно је знање мађарског и немачког језика. 1584 2—3

НЕМА ВИШЕ

главнице у храни

при употреби

НУМА ДИПИЈЕВОГ ПРАШКА

Од 29. године са најбољим успехом у потребљава се овај прашак против главнице (сњета) код пшенице, кукуруза јечма, зоби, кромпира и т. д.

Један пакет довољан је за две метарценте семена кошта 50 пот., а на једну метарценту семена пакет за 26 п.

Треба се чувати подражавања која ништа не вреде.

Добија се у **Новом Саду** код Е. Дицгена и Синова, Љубе Стефановића и Сина Бранимира Мијатовића, Браће Мирилов Микина и Стојковића; у **Митровици** код Јов. Костића; у **Сомбору** код Рацића и Цврkушића.

NUMA DUPUY & Comp

WIEN VI I Windmuhlgasse Nro 11.

1399 1—3

!! РОДИТЕЉИМА У ПАЖЊУ !!

За наступајућу школску годину, примају се

ЂАЦИ

у стан са раном; стан је снабдевен са школским училима. Где ће се деца у музици, као и уосталим предметима приватно обучавати.

Карл Молнар учитељ

881 10—12 **у Новом Саду,** Arany utcza 19. sz.

Дражба на мањак.

Правосл. срп. црк. општина у Крчедину расписује дражбу на мањак за грађењу парохијског стана и сале за одборскеке и скупштинске седнице за дан 29. августа (11. септембар) 1911. г. у 2 сата по подне.

Радови износе:

а) Рушење старе куће и плота са улице — —	К	4000·—
в) Зидзње парох. стана		
I Радови око земље —	„	2133·19 п.
II. Зи арске радње и покривањеје крова — — — —	„	25.439·92 „
III. Тесарски посао —	„	6990·9·91 „
IV. Столарски, браварски, стакларски и мазачки посао — —	„	6095·6·65 „
V. Лимарски посао —	„	1026·5·50 „
VI. Моловање соба —	„	354·6·63 „
VII. Разне набавке и пећи	„	1858·3·30 „
	К	42.379·1·10 п.

Грађевни нацрт, прорачун са исказницом мера, грађевни услови, образац понуде — могу се видети сваки дан код правосл. срп. парох. звања. Писмене, штемипловане, запечаћене и жаобином од 5% прровиђене понуде имају се до горе установљенног тока предати благајништву ове црк. општине. Досталац надопуњује жаобину на 10%.

На касније приспеле, брзојавне, и телефонске или сличне понуде, као и оне, које не би гласиле на извесни број постотитака, односно, недоплате на прорачуњенуу своту, даље, које не би биле запечаћене, мастилом потписане, неће се узети у обзир. — Они лицитанти, који за грађење немају законом потребну квалификацију, дужни су именовати свога, за то оспособљеногг, повереника. —

Црк. општина придржава себи право понуде прихватити без обзира на висину попуста. —

Истог дана одржаваће се дражба за поправак цркве, који је прорачуњен са К 3000. — Подузетник за тај посао дужан је положити пре дражбе 10% јамчевине.е.

Православна српска црквена општина, у Крчедину 16.|29. августа 1911.

Павле Стојковић,
председник.к.

Душан Недељковић,
перовођа

13994 1 3

ПРВА СРПСКА РАДЊА

мушке женске и дечје конфекције

Стевана Ј. Капамџије

у Новом Саду, главна улица бр. 25.

препоручује своје у свако доба

велико стоваришће најмодерније робе,

а нарочито конфекције најновијега кроја за госпође. Цене су познато умерене, а послуга солидна и тачна. Осим тога уживају ђаци још и нарочити попуст.

Родитеље са стране, који своју децу овде у школу дају, молим да изволе приликом потребе један покушај учинити, па ће се уверити, да ће ће код мене добро и јефтино послужени бити.

1373 3—

НА ПРОДАЈУ

30 хектара зиратне и плодне земље

са кућом, амбарем, кошем, салашем и другим стајама. — Земљиште је удаљено од железничких станица: **у питомини Шумадије** у близини **Крагујевца 6 километара** удаљено од **баточинске** (ка Крагујевцу) **и лаповске** (ка Београду или Нишу) што је главно; имање је између две шећерне фабрико и лаповске централне свиларске станице; због свега тога земљиште је необично подесно како за производњу свих врста жита, кукуруза, тако исто за шећерну репу и све друге усеве, као и за воћарство.

Купац може бити и онај, који најмање од половине погођену цену положи и прими на себе хипотекарни дуг од 8000 динара регулисан код Управе фондова, а обвеже се за остатак (у ратама, порцијама) исплатити роком од једне до четири године. У имање може одмах ступити и предузети рад на истом. — Јавите се продавцу

Миладину Милојевићу,
рентијеру
у Београду. Балканска бр. 39.

1265 3—

Силан новац

дајемо годишње странцима за разно семење поврћа и цвећа и ако већина тога и код нас рађа, зато свако зрно семена поврћа и цвећа из наше баште, свако зрно бостана и воћа које при јелу отпада, свако семе багрена и осталих дрвета, брижљиво прикупите, сваку сорту одвојте тачно забележите и сваку па и најмању количину пошљите.

семенарској трговини

Тиме Владисављевића

Београд.

Добићете према вредности у замену друго семење или н вац.

Навикавајте и децу на те ситне али племените послове, јер поред материјалне користи, у њима лежи и велика васпитна моћ 1032 10 10

†

Јављамо свима пријатељима и познаницима тужну вест, да нас је наш драги и непрежаљени

Ђока Ђорђевић

кр. судски чиновник у Карловцима

за навек оставио 8. (21) августа о. г. у 56. години живота, а сутрадан је многобројним грађанством испраћен до вечне му куће у чератском гробљу карловачком.

Од срца захваљујемо пречасној господи свештеницима: Григорију Јовићу, Живану Војводићу, (из Нових Карловаца), Димитрију Коплићу и дру Иринеју Ћирићу; благородној господи званичницима из места; уваженим поштовачима покојниковим и драгој браћи и пријатељима из Карловаца и Новога Сада, који укоп покојников увеличаше. И хвала свима, који нам топлим речима тугу у срцу ублажаваху.

А покојнику нека је светао помен!

У Карловцима 14. (27.) августа 1911.

Велинка Ђорђевић, жена.
Јоца, Пера и Мита Ђорђевић, браћа
Мара дра М. Михајловића, сестра
и остала родбина. 1390 1—1

ДА ЛИ СУ ВАМ СВИЊИ БОЛЕСНИ?

Узми док је ранije!

па и ако нису, а ви одмах поручите чувени прашак „МАСТИН“ дра Трнкоци. За кратко време ће те се уверити, да свињи напредују. **Код сваке кутије има упутство како се даје. Једна кутија ¼ кг. 25 новчића**, а поштом најмање 4 кутије шаље

Лука В. Вучковић
код „Шаргарепе“
1269 6 **Нови Сад.**

Препродавцима код 15 кутија рабат!

Ђерђеш се кајати!

Част ми је п. н. грађанству из места и са стране до повољног знања ставити, да се може код мене добити по повољној цени

најбољи ужарски производи

као сваковрсни пајвана, штрањака, - - - улара и аласке преће. - - -

Даље **џакова, пољава,** :: :: **безова,** :: ::

дебели кудељни

џакова

разноврсна ишлинга и конаца за сараче и папуџије; покроваца за покривање

СВОЈ СВОМЕ!

Своји своме!

Прва српска трговина шпецераја и деликатеса на велико (en gros)

МИКИН И СТОЈКОВИЋ

:-: ПРЕКО ПУТА ВЛАДИКИНОГ ДВОРА :-:

У НОВОМ САДУ Филијала у Ст. Пазови. | **Телефон број 133.** | **Фабрика леба ћурчијска ул. магазини, богданска у. бр. 5.**

НА ВЕЛИКО

препоручује своје најбогатије стовариште праве *гром есенције, сапуна сваке врсте, рафије, плавог камена, штоплова, гуме сваке врсте за каламљење*, финог зејтина за јело, шећера, кафе, пиринца, бадема, лешњика, крупна и ситна грожђа, смокава

СИРУПА, ПИЛЕ ШЕЋЕРА

домаћег, француског коњака, шампањца, ликера, рума највеће стовариште минералних вода, лака за патос, сваковрсних боја фирнајза, пемзле, као и сву осталу у ову струку спадајућу робу. - Пошто смо у вези са највећим изворним трговинама, могућно нам је таке јефтине цене ставити. По захтеву ценовник шаљемо франко Роба је увек на стоваришту свежа. Брза и тачна послуга. — **Најумеренije цене.**

216 24—52 С поштовањем

МИКИН и СТОЈКОВИЋ Нови Сад, код „Тигра“.

СВОЈ СВОМЕ!

БЕЗ СНИЖЕНИХ ЦЕНА И БЕЗ ОБМАЊИВАЊА!!!

зато ипак јефтиније него игде. Молимо да се лично уверите у нашој **драгуљарској злата, сребра и сатова трговини**

КЛАЈНА И ФРАЈГАНГА

КОШУТ ЛАЈОШЕВА УЛИЦА БРОЈ 29.

Скрећемо пажњу п. н г. Новог Сада и околине, на наше богато стовариште сваковрсне драгуљарске, златне и сребрне робе, као и разноврсних зидних и џепних сатова.

Пошто смо ми обадвојица стручњаци и изучене сајџије и кулунџије, то уверавамо свакога да код нас може добити **само праву** и чисту робу. — Све оправке у ову струку спадајуће примамо и по најумеренијом цени савесно и тачно извршујемо, нарочито разноврсне сатове, као и остале ствари сами израђујемо. Сва роба је званичо прегледана и жигосана (пунцирана). 1084 7-10

ЗЕМЉЕ ПОД ЗАКУП.

Властелинство Румско издаваће путем јавне дражбе земљу по парцелама на 1 годину ПОД ЗАКУП

У ПОНЕДЕЉАК 4. СЕПТЕМБРА 1911.

304 јутра оранице на „Невољи“
54 „ „ на Барици

у парцелама разне величине. — Почетак издавања је у 8 сати пре подне. — Састанак је на друму Пећинце-Суботиште.

У ПЕТАК 8. СЕПТЕМБРА 1911.

600 јутара оранице на Пустари Индији, —
и 8 „ „ у Ладиславцима —

Почетак издавања је у 8
ка је Пустара Индија. —
ки 100 кр. вадиума пре по-
ском чиновнику који буде
онај на коме земља отсане
ру. — Дани дражбе озна-
Поближе услове и обаве-
јевић правозаступник у
1293 3—3

Руми — (Срем).

КЕ МОДЕ

I. Сајдлинга сајџије).

, имао сам прилике
у сваком погледу
ћи за посету јесам

„краља шешира“.

Саду.